

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
HATYAI UNIVERSITY

2560-2570

อดีต ปัจจุบัน และอนาคต

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ กับการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย สู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น: กรณีผึ้งชันโรง(อุง)

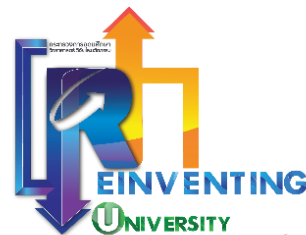
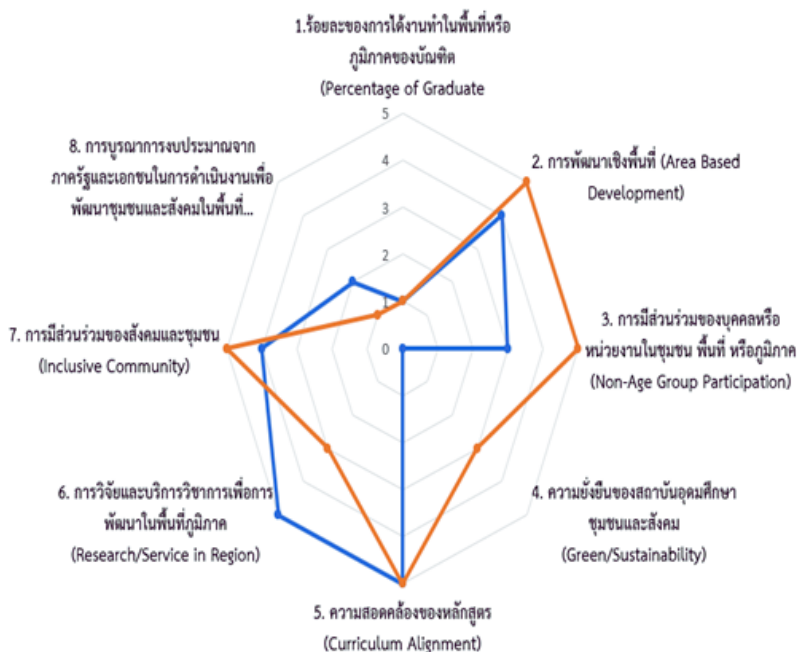
โดย
รองศาสตราจารย์ ดร. ก้าน จันทรพรหมมา
ที่ปรึกษาอธิการบดีฝ่ายวิจัย

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

กับ การพลิกโฉมมหาวิทยาลัยสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น : กรณีฝั่งชั้นโรง(อุง)

นโยบายและเจตนารมณ์ด้านการวิจัย

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 เป็นต้นมา ท่านผู้ก่อตั้งและอุปนายกสภา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ท่านอาจารย์ประณีต ดิษยะศริน และอธิการบดี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทวัส ดิษยะศริน สัตยารักษ์ ได้มีนโยบายที่ให้ความสำคัญกับ “งานวิจัยเชิงพื้นที่” (AREA BASED RESEARCH) แบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในลักษณะ “พันธกิจสัมพันธ์” (ENGAGEMENT) ซึ่งนับได้ว่าเป็นปีที่สร้าง “จุดพลิกผัน” (TURNING POINT) ด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยที่มีการกำหนดกรอบแนวคิด และแนวนโยบายการวิจัยใหม่ให้มีทิศทางและความชัดเจนมากขึ้น ส่งผลให้ผลการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมาของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ได้รับการประเมินศักยภาพ(POTENTIAL) และผลการดำเนินงาน (PERFORMANCE) ให้อยู่ในโครงการ “พลิกโฉมมหาวิทยาลัย (RE-INVENTING UNIVERSITY)” จากกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ในการ จัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา คือ “กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น”

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ กับ การพลิกโฉมมหาวิทยาลัยสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น : กรณีฝั่งชันโรง(อุง)

อดีต (ปี 2560-2565)

สืบเนื่องจากนโยบายดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้นักวิจัยของมหาวิทยาลัยได้ริเริ่มขอรับทุนสนับสนุนการวิจัยในด้านการวิจัยเชิงพื้นที่ที่ตอบสนองตามความต้องการของชุมชนในหลายประเด็นในแต่ละพื้นที่จากแหล่งทุนภายนอก เช่น แหล่งทุน บพท บพข และ วช. มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2560 จนถึงปัจจุบัน เช่น

- โครงการวิจัยท้องถิ่น เรื่อง“การวิจัยเพื่อท้องถิ่น (RESEARCH FOR COMMUNITY)” เรื่อง “การพัฒนาชุมชนสีเขียว โดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐานในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลบางเหรียง อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา ได้รับทุน วช. ปี 2560
- โครงการวิจัยเรื่อง“การจัดการความรู้เชิงอนุรักษ์และฟื้นฟูการปลูกป่าชายเลนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาแบบประชารัฐ” ได้รับทุน วช. ปี 2562
- โครงการวิจัยเรื่อง“การจัดการความรู้เชิงนโยบายสู่การปฏิบัติ ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา” ได้รับทุน วช. ปี 2563
- การวิจัยการท่องเที่ยวรอบอ่าวปัตตานี
- การวิจัยการเลี้ยงปลากระพงในอ่าวเกาะยอ
- การวิจัยทุนทางวัฒนธรรมในอำเภอสิงหนคร ปี 2563
- วิจัยทุนทางวัฒนธรรมควนโดน จังหวัดสตูล ปี 2565 (8) การจัดการความรู้การพัฒนาอาหารทะเลตำบลเกาะหมาก จ.พัทลุง ปี 2564
- การยกระดับการบริหารจัดการโลจิสติกส์การท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบ ได้รับทุนจาก วช. ปี 2564
- การสร้างความเข้มแข็งด้านการตลาดท่องเที่ยวพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบของประเทศไทยด้วยการจ่อยอดแพลตฟอร์มการจัดการโลจิสติกส์ท่องเที่ยว "มาตะ ลุ่มน้ำ" ได้รับทุนจาก บพท. ปี 2565

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
กับ การพลิกโฉมมหาวิทยาลัยสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
: กรณีฟุ้งชันโรง(อุง)

อดีต (ปี 2560-2565)

ด้วยงานวิจัยที่หลากหลายประเด็นตามความต้องการของชุมชนในพื้นที่ นักวิจัยพบว่าในหลายพื้นที่ มีการเลี้ยงฟุ้งชันโรง(อุง) และหลากหลายสายพันธุ์ และมีประเด็นความต้องการของชุมชนที่ต้องการ องค์ความรู้เพื่อการพัฒนาอาชีพให้ดีขึ้น จึงทำให้มหาวิทยาลัยมุ่งเน้นประเด็น “ฟุ้งชันโรง” เป็นหนึ่งใน เป้าหมายการพลิกโฉมมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ (เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน) ประมาณ 6 โครงการดังนี้

- 1.การจัดการความรู้การเลี้ยงชันโรงเป็นอาชีพทางเลือกทดแทนการล่าสัตว์การเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ที่ ต. บลเกาะเพชร จ.นครศรีธรรมราช (ลุ่มน้ำปากพนัง) ปี 2564
2. แผนงานวิจัย “การพัฒนาชุมชนเพาะเลี้ยงฟุ้งหลวงและชันโรงสู่การเป็นชุมชนนวัตกรรมอย่างยั่งยืน จ.สงขลา” ได้รับทุน บพท. ปี 2564
- 3.โครงการวิจัยเรื่อง “การจัดการความรู้อาชีพเสริมเพิ่มรายได้ ที่ อบต.ควนโดน จ.สตูล” ได้รับทุน วช. ปี 2564
- 4.โครงการวิจัยเรื่อง “ต้นแบบแหล่งเรียนรู้รักษาสืบสานป่าชุมชนและการเลี้ยงชันโรงเพื่อเป็นอาชีพ เสริมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” ได้รับทุน วช. ปี 2565
- 5.แผนงานวิจัย เรื่อง การยกระดับศักยภาพความเข้มแข็งกลุ่มเลี้ยงชันโรงของชุมชนนวัตกรรม จังหวัดสงขลา ได้รับทุน บพท. ปี 2565
- 6.โครงการวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างขีดความสามารถของนวัตกรชุมชนกลุ่มเลี้ยงชันโรงจังหวัดสงขลา เพื่อขยายผลต่อยอดนวัตกรรมพร้อมใช้ ที่เหมาะสมสู่เชิงพาณิชย์อย่างยั่งยืน ได้รับทุนจาก บพท. ปี 2565

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

1. ได้จัดตั้ง “**ศูนย์วิจัยชุมชนตำบลบางเหริ่ง** : การอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน บริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา” อ.ควนเนียง จ.สงขลา จัดตั้งปี 2562
2. ได้จัดตั้ง “**ศูนย์วิจัยชุมชนตำบลชะแล้** : ชันโรง (อุง) สร้างอาหารปลอดภัย” ต.ชะแล้ อ.สิงหนคร จ.สงขลา จัดตั้งปี 2563
3. จัดตั้ง “**ศูนย์การเรียนรู้ผิ้วชันโรงและเกษตรปลอดภัย**” ภายในมหาวิทยาลัยหาดใหญ่
4. ทำให้เกิด “**ชุมชนนวัตกรรม**” ในการประกอบอาชีพการเลี้ยงผิ้วชันโรงในพื้นที่ จังหวัดสงขลา
5. มีการจัดตั้งเครือข่ายการเลี้ยงผิ้วชันโรง.....”**สงขลาเมืองชันโรง**” ที่จะนำไปสู่การพัฒนาผิ้วชันโรงให้เป็น “แมลงเศรษฐกิจ” ในภาคใต้ต่อไป ทั้งนี้แหล่งทุน “บพท” กำลังจะจัดประชุมระดมสมองในการพัฒนาสร้างกลุ่มชันโรงเป็นคลัสเตอร์(cluster)ชันโรงในภาคใต้ เพื่อการวิจัยต่อยอด โดยรวมนักวิจัยที่เกี่ยวข้องจาก ม.หาดใหญ่ ม.ทักษิณ มรภ ยะลา มรภ นครศรีธรรมราชและ ม.นราธิวาสราชนครินทร์

มหาวิทยาลัยมหิดลมีนโยบายและสนับสนุน
ส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งชันโรง ภายในพื้นที่ของ
มหาวิทยาลัย เพื่อสร้างองค์ความรู้การเลี้ยง
การขยายพันธุ์ และการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์
เพื่อเพิ่มมูลค่าและเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเลี้ยง
ผึ้งชันโรงให้แก่ชุมชนท้องถิ่น

ศูนย์การเรียนรู้ผิ้วชั้นโรงและเกษตรปลอดภัย
มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่

ศูนย์วิจัยชุมชนตำบลบางเหริ่ง

ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
12 หมู่บ้าน เทศบาล
ตำบลบางเหรียง
อำเภอควนเนียง
จังหวัดสงขลา

**“ศูนย์วิจัยชุมชนตำบลชะแล้ ชันโรง (อุง)
สร้างอาหารปลอดภัยตำบลชะแล้
อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา”**

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
กับ การพลิกโฉมมหาวิทยาลัยสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
: กรณีฝั่งชันโรง(อจ)

อดีต (ปี 2560-2565)

รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ
2 รางวัล

1) รางวัล “ชุมชนนวัตกรรมยอดเยี่ยม” :
ชุมชนนวัตกรรมการเลี้ยงชันโรง ประเภทชุมชน
นวัตกรรม ปี 2565 จากหน่วยบริหารและจัดการ
ทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.)

2) รางวัลชมเชย “สถาบันอุดมศึกษาพัฒนา
เชิงพื้นที่ดีเด่น”จากกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ปี 2566

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ กับการพลิกโฉมมหาวิทยาลัยสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น : กรณีผึ้งชันโรง(อุง)

อนาคต ปี 2567-2570

เป้าหมาย

1. การเลี้ยงและการผลิตน้ำผึ้งชันโรงภายในพื้นที่มหาวิทยาลัย

ตั้งแต่ปี 2568 เป็นต้นไป มหาวิทยาลัยหาดใหญ่จะมีกำลังผลิตน้ำผึ้งชันโรง
สายพันธุ์ขนเงินและอิตามาได้จำนวน ≥ 600 ลิตรต่อปี

2. การพัฒนา “การสร้างองค์ความรู้ใหม่” ผลิตภัณฑ์จากผึ้งชันโรง

3. พัฒนาความเข้มแข็งเครือข่ายหรือคลัสเตอร์การเลี้ยงและการประกอบอาชีพชันโรง(แมลงเศรษฐกิจ)
ในจังหวัดสงขลาและจังหวัดใกล้เคียง (พัทลุง/สตูล/จังหวัดชายแดนใต้) เช่น การพัฒนา “การเลี้ยง
ชันโรง (แมลงเศรษฐกิจ)แปลงใหญ่” ในบริเวณคาบสมุทรสตึงพระที่มีอัตลักษณ์ตามพืชอาหารใน
ท้องถิ่น

4. พัฒนาห้องปฏิบัติการมาตรฐานในการวิจัยและกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์จากชันโรงให้เป็นต้นแบบ
มาตรฐานแก่วิสาหกิจชุมชนท้องถิ่น (ได้เสนอโครงการขอรับการสนับสนุนจากแหล่งทุน สกสว. ปี 2568)

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
31 ต.ค. 2566

